

[Ellinger.]

noget i den Retning. Vi maa da her i Tinget selv lede frem, hvad det er, der er ændret, hvad der er lagt til, og hvad der er taget fra.

Som ofte tidligere har man ogsaa nu talt om paa Rigsdagen, hvorvidt man ikke skulde ombytte Ordet Bibliotek med Bogsamling. Man er imidlertid blevet staaende ved Bibliotek, hvad jeg finder meget fornuftigt, da dette faktisk er gaaet over i det danske Sprog, og dets Betydning er kendt af alle. Og hvad skulde man for Resten kalde Bibliotekaren? Man kunde ikke godt kalde ham Bogsamler, navnlig fordi hans Virksomhed egentlig nærmest er at være Bogspredere. Men i Ministeriets Forslag er Ordet Bogsamling komme med i Stedet for Bibliotek i Ordet Haandbogsamling, og i Folketingsudvalgets Ændringsforslag Nr. 7 til § 10 er Landsbybiblioteker og Købstadbiblioteker blevet til Landsbybogsamlinger og Købstadbogsamlinger, saa man har alligevel ikke rigtig kunnet frigøre sig for Ordet Bogsamling. Men jeg indrømmer, at Ulykken naturligvis ikke er saa meget stor.

§ 1 omhandler Bibliotekernes Formaal, og som ogsaa fremhævet af to tidligere Talere er der her en anden Affattelse end i Ministerens Forslag. Jeg kan derom sige med en populær Vending, at der er mange Maader at lave Bolledejg paa. Men jeg forstaaer ikke, at man har fjernet Ordet „Oplysning“; jeg synes, at „Kundskab og Oplysning“ absolut er en bedre Vending end „Kundskaber“, og jeg slutter mig ganske til den ærede foregaaende Taler (P. Christensen) i Haabet om, at den ændrede Affattelse ikke vil medføre Ændringer i de Regler, efter hvilke Bibliotekstilsynet hidtil er gaaet frem med Hensyn til Anskaffelsen af Bøger.

§ 2 indeholder de Bestemmelser, som Biblioteker skal være underkastet for at opnaa Statstilskud, og disse Bestemmelser er 8 i Tallet, a—h. I „a“ har man indsat, at Bibliotekaren og anden Medhjælp ansættes og afskediges af Bibliotekets Styrelse, der ogsaa fastsætter Lønnen. Og fra „h“ har man saa overført, at for Centralbibliotekernes Vedkommende skal Bibliotekarens Person og Løn dog godkendes af Undervisningsministeren, medens man af „h“ har strøget Bestemmelsen om, at for andre, større Bibliotekers Vedkommende skal Godkendelse gives af Biblioteksdirektøren efter Regler, som fastsættes af Ministeren. Bestemmelsen var formodentlig sat ind af Ministeriet og af den Kommission, der har arbejdet med denne Sag, for at man kunde skride ind, hvis Lønnen og dermed ogsaa Statstilskuddet blev urimelig stort. Den er altsaa nu strøget.

I § 2 d er det nu fastsat, at alle Beboere indenfor Bibliotekets Virkeomraade skal kunne laane Bøger hjem gratis eller mod et mindre aarligt Vederlag; Betaling for et enkelt Laan maa altsaa ikke tages.

I „e“ har man foretaget en Ændring, som jeg oprigtig talt ikke forstaaer. Ministeren har foreslaaet, at der ved Biblioteker i Købstæder og købstadlignende Bebyggelser skal findes en gratis tilgængelig Læsestue med Haandbibliotek, medmindre Ministeren giver Fritagelse herfor. Det var, synes jeg, en overmaade fornuftig Bestemmelse, men det er nu lavet om til en efter min Mening ganske ufornuftig Bestemmelse, nemlig til, at der ved Biblioteker paa de nævnte Steder kan oprettes saadanne Læsestuer, hvis Ministeren tillader det. Deraf følger eo ipso, at der paa Landet ikke maa oprettes saadanne Læsestuer, og det har man vist slet ikke tænkt paa. Det vil altsaa sige, at hvis man ude fra Landet indsender en Anmodning til Ministeren om, at der maa blive oprettet en Læsestue som noget, der hjemler Statstilskud, maa Ministeren svare: Nej, det kan ikke ske, det hjemler Loven mig ikke Ret til. Er der egentlig talt Mening heri? Det kunde let tænkes, at der ude omkring i Landkommuner er en stor Læsetrang, at man ønsker at faa f. Eks. et Værelse i en offentlig Bygning, en Skole eller et Alderdomshjem, for der at indrette en Læsestue, men Ministeren kan ikke tillade det. Jeg vil gerne spørge, om ogsaa de Læsestuer, der allerede er oprettet ude paa Landet, skal forsvinde. Jeg har her en Bog med to nydelige Billeder af Nørre Broby og Otterup Biblioteker; skal de forsvinde, eller vil man gøre Nørre Broby og Otterup til Købstæder eller købstadlignende Bebyggelser?

§ 2 h gaar nu ud paa, at for Centralbibliotekernes Vedkommende skal Hjemstedets Kommunalbestyrelse og Amdsraadet, for saa vidt disse Institutioner yder Tilskud, samt Oplandets Sognebiblioteker være repræsenterede i Styrelsen efter nærmere af Ministeren angivne Regler. Det kan der vel ikke siges noget som helst til.

Men hvad vil denne Lov nu koste? Ja, paa det Punkt forstaaer jeg slet ikke Ministeren, thi uden noget som helst Forbehold oplyste Ministeren i Bemærkningerne til Lovforslaget, saaledes som det blev fremsat i Folketinget i Marts Maaned i Fjorlige ved Samlingens Slutning — Ministeren udtalte det ogsaa i Folketinget, da han fremsatte Lovforslaget —, at Bevillingen efter de nye Regler for 1930—31 vilde udgøre i alt 1 072 071 Kr., medens Bevillingen for Aaret 1929—30 androg